

Nr 128.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten, inrikesdepartementet, statens allmänna fastighetsfond, punkten 2, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1949/50 beräkna ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 111, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 11 mars 1949, föreslagit riksdagen att

dels besluta

a) att vid Ulleråkers sjukhus i Uppsala skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras en tuberkulosavdelning för en beräknad kostnad av högst 2 000 000 kronor samt att härför må disponeras 300 000 kronor av de medel, som av riksdagen tidigare anvisats för andra etappen av om- och nybyggnadsarbetena vid sjukhuset;

b) att vid Umedalens sjukhus vid Umeå skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras en tuberkulosavdelning för en beräknad kostnad av högst 2 000 000 kronor;

c) att vid Ulleråkers sjukhus i Uppsala skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras två nya vårdpaviljonger för en beräknad kostnad av högst 3 150 000 kronor samt att härför må disponeras dels de medel å tillhoppa 1 600 000 kronor, som av riksdagen tidigare anvisats för uppförande av en ny vårdpaviljong vid sjukhuset, dels ock 600 000 kronor av de medel, som av riksdagen tidigare anvisats för andra etappen av om- och nybyggnadsarbetena vid sjukhuset;

d) att vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik, Restads sjukhus i Vänersborg och S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg skola utföras arbeten inom ångpanneanläggningarna för en beräknad kostnad av högst 1 350 000 kronor;

dels medgiva, att å investeringsanslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. förefintliga besparingar om tillhoppa 940 000 kronor må disponeras för fullföljande av första etappen av om- och nybyggnadsarbetena vid Birgittas sjukhus i Vadstena;

dels ock till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. anvisa

a) å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 under statens allmänna fastighetsfond ett investeringsanslag av 528 000 kronor;

b) för budgetåret 1949/50 under statens allmänna fastighetsfond ett investeringsanslag av 4 990 000 kronor.

Anslag å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1948/49.

Uppförande av ny paviljong för kvinnor vid Vipeholms sjukhus. Med bifall till av Kungl. Maj:t i propositionen nr 177 till 1946 års riksdag framlagt förslag beslöt riksdagen (skr. nr 209), att vid Vipeholms sjukhus i Lund skulle i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 8 mars 1946 förordat förslag uppföras en ny vårdpaviljong för kvinnor för en beräknad kostnad av högst 895 000 kronor. Av detta belopp anvisade riksdagen under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1946/47 700 000 kronor.

På förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 244 till 1947 års riksdag anvisade vidare riksdagen (skr. nr 352) under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1947/48 ett belopp av 195 000 kronor för fullföljande av ifrågavarande byggnadsföretag.

Den allmänna stegringen av byggnadskostnaderna beräknas medföra ett ökat medelsbehov av 255 000 kronor för ifrågavarande arbeten. Vidare har vidtagits en utvidgning av byggnadsprogrammet, innebärande att liggverandor och en särskild promenadgård anordnats för tuberkulösa patienter, varjämte automatiska eldningsapparater föreslås skola installeras. Kostnaderna för dessa tillkommande arbeten beräknas till sammanlagt 80 000 kronor. Tillhoppa skulle alltså erfordras en ytterligare medelsanvisning om 335 000 kronor, vilket belopp föreslås anvisat på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Om- och tillbyggnad vid S:t Jörgens sjukhus. Med bifall till av Kungl. Maj:t i propositionen nr 177 till 1946 års riksdag framlagt förslag anvisade riksdagen (skr. nr 209) under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1946/47 ett belopp av 683 000 kronor till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid S:t Jörgens sjukhus i Göteborg.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att för bestridande av merkostnader för ifrågavarande byggnadsarbeten å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår anvisas ett belopp av 150 000 kronor.

Elektriska arbeten vid Furunäsets sjukhus. I enlighet med förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 177 till 1946 års riksdag anvisade riksdagen (skr. nr 209) under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1946/47 ett belopp av 81 000 kronor till vissa elektriska arbeten vid Furunäsets sjukhus vid Piteå.

Då på grund av den allmänna stegringen av kostnaderna för material, arbetslöner och transporter vissa merkostnader uppstått, föreslås att för ifrågavarande elektriska arbeten å tilläggsstat II till riksstaten för löpande budgetår anvisas ytterligare 18 000 kronor.

Inrättande av särskilda anstalter för psykopater. I enlighet med förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 244 till 1947 års riksdag anvisade riks-

dagen (skr. nr 352) under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1947/48 ett belopp av 50 000 kronor till inrättande av särskilda anstalter för psykopater. Beloppet var avsett för bestridande av kostnaderna för fortsatt utredning i frågan.

För ändamålet ha tillkallats särskilda sakkunniga, som antagit namnet 1947 års psykopatvårdsutredning. För utredningen beräknas ett ytterligare medelsbehov av i runt tal 25 000 kronor föreligga. Då de tidigare anvisade medlen antagas bliva förbrukade redan före utgången av löpande budgetår, föreslås beloppet skola anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Anslag för budgetåret 1949/50.

Anordnande av särskilda avdelningar för tuberkulösa sinnessjuka och sinnesslöa. Med hänsyn till angelägenheten av att åtgärder snarast vidtagas för att åstadkomma bättre möjligheter att isolera de tuberkulösa patienterna och bereda dem möjlighet att komma under behandling av tuberkulosspecialist, har statens sinnessjukvårdsberedning framlagt förslag om anordnande vid vissa sinnessjukhus av ett antal särskilda tuberkulosavdelningar, där den speciella tuberkulosvården skulle handhas av på vederbörande ort stationerade sanatorie- eller centraldispensärläkare. Beredningen har utgått från att staten jämväl bör befria landstingens och enskilda sinnesslöanstalter från de där vårdade tuberkulosfallen. Förhandenvaron av tuberkulos hos sinnesslöa betraktas nämligen som en så svår komplikation i vårdavseende, att sådana patienter böra hänföras till det svårskötta sinnesslöklientel, vars vård staten redan påtagit sig.

Det erforderliga antalet vårdplatser för tuberkulösa sinnessjuka och sinnesslöa ha av beredningen beräknats till 600 resp. 120. De för ändamålet erforderliga nya tuberkulosavdelningarna skulle omfatta 120 platser vardera. I enlighet härmed skulle erfordras fem avdelningar för sinnessjuka och en avdelning för sinnesslöa.

I propositionen föreslås att beslut nu fattas om anordnande av en sådan avdelning vid vart och ett av Ulleråkers och Umedalens sjukhus. Varje avdelning föreslås omfatta två paviljonger, en för manliga och en för kvinnliga patienter, envar med två vårdavdelningar om vardera 30 platser.

Kostnaderna för en paviljong av föreslagen typ och storlek ha av beredningen beräknats till 1 000 000 kronor eller för en hel tuberkulosavdelning 2 000 000 kronor. I dessa belopp ingå icke kostnaderna för yttre ledningar, för eventuellt erforderlig komplettering av panncentral m. m. vid vederbörande sjukhus och för eventuellt nödvändiga särskilda grundläggningsarbeten.

För att påbörja dessa tuberkulosavdelningar anses för nästa budgetår ett sammanlagt belopp av 1 000 000 kronor böra ställas till förfogande, varav för Ulleråkers sjukhus 600 000 kronor och för Umedalens sjukhus 400 000

kronor. Under rubriken renoveringsarbeten vid Ulleråkers sjukhus förordas senare i propositionen, att för tuberkulosavdelningen vid detta sjukhus få tagas i anspråk 300 000 kronor av förefintlig behållning å de medel, som tidigare anvisats för andra etappen av renoveringsarbetena vid sjukhuset. Vid bifall härtill kan medelsbehovet för nästa budgetår för tuberkulosavdelningen vid detta sjukhus begränsas till 300 000 kronor och för de båda avdelningarna till 700 000 kronor.

Renovering och tillbyggnad av Mariebergs sjukhus. Riksdagen har vid upprepade tillfällen under senare år anvisat medel för om- och nybyggnadsarbeten m. m. vid Mariebergs sjukhus i Kristinehamn. För en första etapp av byggnadsarbetena ha anvisats tillhoppa 3 085 000 kronor, för en andra etapp tillhoppa 1 055 000 kronor och för en tredje etapp 600 000 kronor. Slutligen beslöt 1948 års riksdag att vid sjukhuset skulle uppföras en ny vårdpaviljong för en beräknad kostnad av 1 610 000 kronor samt att för ändamålet finge disponeras icke förbrukade medel av för andra och tredje etappen anvisade belopp, tillhoppa 1 478 000 kronor.

Med anledning av vad riksdagen vid behandlingen av frågan om uppförande av en ny vårdpaviljong anfört, har byggnadsstyrelsen verkställt omprövning i syfte att utvärdera, huruvida icke besparande omläggningar i byggnadsprogrammet kunde genomföras utan men för paviljongens ändamålsenlighet.

Av vad byggnadsstyrelsen anfört framgår att några besparande omläggningar i byggnadsprogrammet för den nu ifrågakommande paviljongen icke anses möjliga, om paviljongen skall uppfylla de krav, som man numera anser sig böra ställa på utformningen av nya vårdavdelningar för sinnessjuka. Med hänsyn härtill har departementschefen icke funnit sig kunna förorda någon ändring i det för fjolårets riksdag framlagda byggnadsprogrammet.

För fullföljande av arbetena med den nya paviljongen, som börjat byggas under hösten 1948, jämte de därmed sammanhängande arbetena inom sjukhusets värmecentral föreslås återstoden av det beräknade beloppet eller 132 000 kronor skola anvisas.

Vidare förordas, att för fortsättande av andra och tredje etapperna anvisas 1 100 000 kronor och för täckande av kostnaderna för en redan färdigställd uppsyningsmansbostad 20 000 kronor. Sammanlagda medelsanvisningen för nästa budgetår för arbetena vid Mariebergs sjukhus skulle alltså uppgå till 1 252 000 kronor.

Ombyggnad av Birgittas sjukhus. Vid 1946 års riksdag (prop. nr 177; riksd. skr. nr 209) beslöts, att vid Birgittas sjukhus i Vadstena skulle i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen nr 242 till 1945 års riksdag framlagt förslag i en första etapp utföras om- och nybyggnadsarbeten för en beräknad kostnad av högst 4 150 000 kronor. Av nyssnämnda belopp anvisade riksdagen under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sin-

nessjukhus m. m. för budgetåret 1946/47 1 000 000 kronor. För fullföljande av arbetena ha av 1947 och 1948 års riksdagar anvisats ytterligare tillhoppa 2 300 000 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas till 1 000 000 kronor. För nu ifrågavarande arbeten föreslås emellertid få tagas i anspråk å anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. förefintliga besparingar om sammanlagt 940 000 kronor. Vid bifall härtill kan medelsanvisningen för nästa budgetår begränsas till 60 000 kronor.

Departementschefen har under denna punkt vidare anfört följande.

Vad härefter beträffar den framtida användningen av det av sjukhuset nu disponerade forna nunneklostret och de i anslutning därtill belägna, sjukhuset tillhöriga byggnaderna föreligger, såsom framgår av det förut anförda, en framställning från Birgittastiftelsen om tillstånd att, sedan byggnaderna utrymms, få disponera dem för att där inrymma lokaler åt Vadstena folkhögskola i förening med ett hospits. Med anledning härav vill jag framhålla, att det icke nu är möjligt att säkert bedöma, när de av 1946 års riksdag beslutade nybyggnaderna vid sjukhuset komma att bliva färdigställda och en överflyttning till dem skall kunna ske. Med hänsyn härtill föreligger från statsmakternas sida icke behov av att redan nu taga ställning till frågan om på vilket sätt de byggnader, som komma att frigöras, framdeles skola disponeras. För Birgittastiftelsens del är det emellertid, med hänsyn till de omfattande och kostsamma utredningsarbeten, som måste verkställas, därest stiftelsen skulle erhålla tillstånd att disponera byggnaderna, angeläget, att stiftelsen redan nu erhåller visshet, om den kan räkna med ett sådant tillstånd. Jag vill därför här uttala, att jag finner en sådan framtida användning av byggnaderna, som planerats av stiftelsen, mycket lämplig och att jag därför för min del icke har någon erinran att göra mot att byggnaderna, sedan de utrymms, ställas till stiftelsens förfogande för de av stiftelsen angivna ändamålen. Vad särskilt beträffar den s. k. T-paviljongen synes det både ur sjukhusets och stiftelsens synpunkt vara mindre lämpligt att denna, sedan övriga omgivande byggnader upplåtits till stiftelsen, fortfarande skulle disponeras för sjukvårdsändamål. Även denna byggnad torde därför, sedan de av 1946 års riksdag beslutade nybyggnaderna vid sjukhuset tagits i anspråk, böra upplåtas åt stiftelsen. Den framtida upplåtelsen till stiftelsen synes alltså böra omfatta samtliga väster om Hospitalsgatan belägna byggnader med undantag dock av det med köksbyggnaden sammanbyggda vattentornet.

Såsom kammarkollegiet och byggnadsstyrelsen framhållit synes förvaltningen av de nu ifrågavarande byggnaderna, efter hand som de bliva lediga, böra överflyttas på byggnadsstyrelsen, varefter det bör ankomma på styrelsen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag rörande de närmare villkor och bestämmelser, som böra gälla för upplåtelsen av byggnaderna till Birgittastiftelsen.

Renoveringsarbeten vid Ulleråkers sjukhus. Som ett led i genomförandet av den plan för en fullständig renovering av Ulleråkers sjukhus vid Uppsala, som redovisades för 1936 års riksdag (prop. nr 68; riksd. skr. nr 318) beslöt 1947 års riksdag (skr. nr 352), att vid sjukhuset skulle uppföras en ny vårdpaviljong för en beräknad kostnad av högst 2 200 000 kronor. Härav anvisade riksdagen under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1947/48 ett belopp av 600 000 kronor. Härefter anvisade 1948 års riksdag ytterligare 1 000 000 kronor för paviljongen i fråga.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär en utökning av ifrågavarande del av programmet till att avse två paviljonger för en beräknad kostnad av 3 150 000 kronor.

För bestridande av nyssnämnda kostnader föreslås till att börja med få tagas i anspråk de tidigare för den nya paviljongen anvisade medlen å tillhoppa 1 600 000 kronor. Härutöver beräknas intill utgången av nästa budgetår ett belopp av 600 000 kronor vara erforderligt. Vid ingången av löpande budgetår kvarstod emellertid ett belopp av 1 028 018 kronor av medel, som anvisats för i andra byggnadsetappen ingående arbeten, som ännu ej påbörjats. Av nämnda medel föreslås 600 000 kronor få disponeras för de båda nyss föreslagna nya paviljongerna och 300 000 kronor för den i det föregående förordade särskilda tuberkulosavdelningen vid sjukhuset. Vid bifall härtill skulle för nästa budgetår icke erfordras någon ytterligare medelsanvisning för arbetena med de två vårdpaviljonger, som skulle ersätta den av 1947 års riksdag beslutade paviljongen vid sjukhuset.

Ombyggnads- och utvidgningsarbeten vid Furunäsets sjukhus. Med bifall till av Kungl. Maj:t i propositionen nr 242 till 1945 års riksdag framlagt förslag beslöt riksdagen (skr. nr 420), att vid Furunäsets sjukhus vid Piteå skulle i enlighet med av chefen för socialdepartementet i propositionen nr 281 till 1944 års riksdag förordat förslag verkställas ombyggnads- och utvidgningsarbeten för en sammanlagd kostnad av högst 1 723 800 kronor. Av detta belopp avsågos 990 000 kronor för uppförande av en ny paviljong, 668 800 kronor för ombyggnad av huvudbyggnaden och 65 000 kronor för reparationer å huvudbyggnaden. För påbörjande av arbetena anvisade riksdagen under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1945/46 ett belopp av 500 000 kronor. Sedermera ha 1947 och 1948 års riksdagar för fullföljande av arbetena anvisat ytterligare tillhoppa 850 000 kronor.

Programmet för ombyggnad av huvudbyggnaden har nu underkastats en genomgripande omarbetning. Sålunda ha de olika vårdavdelningarna genomgående gjorts betydligt mindre än i det ursprungliga förslaget. Medan tidigare antalet vårdplatser på oroliga avdelningar växlade mellan 33 och 37 och på halvroliga avdelningar mellan 32 och 33 per avdelning, omfattar enligt det nya förslaget ingen orolig avdelning mer än 24 platser och ingen halvrolig avdelning mer än 26 platser. Även platsantalet på de lugna avdelningarna har minskats på liknande sätt. Antalet enkelrum inom varje avdelning har dessutom ökat i förhållande till det tidigare förslaget. Vidare ha dagutrymmena för patienterna ansetts böra utökas. På grund härav ha tillkommit fyra utbyggnader mot byggnadskomplexets gårdssida.

Vidare föreslås en utvidgning av sjukhusets administrativa och medicinska centrum, installerande av ett antal hissar, anordnande av ett kulvertsystem, utbyte av fönster samt ombyggnad av ekonomiavdelningen.

Kostnaderna för ombyggnad av huvudbyggnaden uppskattas enligt det nu

föreliggande förslaget till 3 800 000 kronor. Av detta belopp föreslås för nästa budgetår skola anvisas 700 000 kronor.

Uppförande av arbetspaviljong vid Furunäsets sjukhus. Kungl. Maj:t har föreslagit, att för uppförande av en arbetspaviljong vid Furunäsets sjukhus, vilken övergångsvis skulle användas som vårdpaviljong för patienter, som måste evakueras från huvudbyggnaden, under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. anvisas 440 000 kronor. I samband härmed har anförts, att byggnadsstyrelsen vid uppförandet av paviljongen bör närmare undersöka möjligheterna att däri inrymma en tvättstuga och en desinfektionsanläggning, till vilkas uppförande riksdagen tidigare anvisat 35 000 kronor.

Vissa ombyggnadsarbeten vid sekundäravdelningarna i Rosöga, Ribbingelund och Olofsfors. Förslag framläggas till ombyggnad av två baracker vid vardera av de tre lägren i Olofsfors, Rosöga och Ribbingelund. Ombyggnaden skulle avse uppdelning av de mycket stora förläggningssalarna på mindre enheter samt en avsevärd förbättring av de mycket enkla hygieniska installationerna. Vidare skulle i samband härmed utföras vissa kompletteringsarbeten inom lägrens ekonomi- och bostadsbyggnader ävensom vissa vägbyggnader.

Kostnaderna för de föreslagna arbetena beräknas till 500 000 kronor, vilket belopp föreslås anvisat för nästa budgetår.

Renovering av vissa personalbostäder vid Sundby sjukhus. För ombyggnad och renovering av sex bostadshus vid ifrågavarande sjukhus beräknas i propositionen ett belopp av 350 000 kronor. Antalet lägenheter i husen kommer enligt förslaget att minska från 22 till 19.

Uppförande av läkarbostad vid Restads sjukhus. Kungl. Maj:t föreslår, att ett bostadshus uppföres för den av fjolårets riksdag beslutade nye förste läkaren vid Restads sjukhus i Vänersborg. Kostnaden härför beräknas till 80 000 kronor.

Ombyggnad av köks- och tvättbyggnaden vid S:ta Annas sjukhus. Kungl. Maj:t föreslår, att vissa för tvättinrättningen vid ifrågavarande sjukhus disponerade lokaler omändras och tagas i anspråk för kökets behov samt att vissa ombyggnadsarbeten utföras i byggnadens övre våning. För ändamålet föreslås för nästa budgetår skola anvisas 170 000 kronor.

Arbeten inom ångpanneanläggningarna vid vissa statens sinnessjukhus m. m. I propositionen föreslås, att beslut redan nu fattas om förnyelse och komplettering av ångpanneanläggningarna vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik, Restads sjukhus i Vänersborg och S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg. Kostnaderna för erforderliga arbeten ha vid vart och ett av S:ta Gertruds och Restads sjukhus uppskattats till 525 000 kronor samt vid S:ta Maria sjukhus till 300 000 kro-

nor. För nästa budgetår erfordras emellertid endast 55 000 kronor för vart och ett av S:ta Gertruds och Restads sjukhus samt 70 000 kronor för S:ta Maria sjukhus.

Vidare föreslås 100 000 kronor skola anvisas för anskaffande av mekaniska eldningsanordningar m. m. vid Sidsjöns sjukhus i Sundsvall.

Elektriska arbeten m. m. vid vissa statens sinnessjukhus. I skrivelser den 9 mars 1948 och den 4 mars 1949 har medicinalstyrelsen gjort framställning om anvisande av medel för utförande av elektriska arbeten m. m. vid vissa statens sinnessjukhus.

Departementschefen har i denna fråga anfört följande.

De av medicinalstyrelsen föreslagna elektriska arbetena vid Ulleråkers, S:ta Annas, S:ta Gertruds, Vipeholms, Salberga, Sätters, Gådeå, Frösö och Källshagens sjukhus utgöra ett led i de omlägnings- och kompletteringsarbeten inom de elektriska installationerna vid de statliga sinnessjukhusen, som befunnits nödvändiga på grund av ökad strömförbrukning eller andra omständigheter och vartill medel anvisats av riksdagen senast för innevarande budgetår. Härutöver har medicinalstyrelsen framlagt förslag om installerande av elektriska stekapparater vid Sundby, Vipeholms och Salberga sjukhus samt en ny lokaltelefonanläggning och en centralradioanläggning vid S:t Lars sjukhus. Då samtliga föreslagna arbeten synas vara av angelägen natur, vill jag förorda, att de komma till utförande under nästa budgetår. Mot de beräknade kostnaderna för arbetena har jag intet att erinra. Jag föreslår alltså, att för ändamålet för nästa budgetår anvisas ett sammanlagt belopp av 450 000 kronor.

Sammanfattning.

Å s. 48 i statsrådsprotokollet har intagits en sammanställning av kostnaderna för de i det föregående omförmälda byggnadsföretag, för vilka medel ansetts bära anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49. Kostnaderna uppgå till 528 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för de i det föregående angivna byggnadsföretag, för vilka medel ansetts bära för budgetåret 1949/50 anvisas under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m., uppgår enligt å samma sida intagen sammanställning till i avrundat tal 4 990 000 kronor. Med avseende å de anvisade medlen har ansetts bära gälla, att de angivna fördelningarna icke skola vara i detalj bindande för medlens disposition. I den mån så med hänsyn till sättet för byggnadsarbetenas bedrivande eller eljest kan befinnas lämpligt, förutsättes enligt Kungl. Maj:ts bestämmande en ökning av beräknad medelsdisposition för visst ändamål kunna ske mot det att motsvarande minskning vidtages för ett annat.

Å s. 49 i statsrådsprotokollet lämnas en uppställning över besparingar å av riksdagen tidigare beslutade och före ingången av innevarande budgetår slutförda arbeten. Dessa uppgå till i runt tal 940 000 kronor. Dessa besparingar föreslås skola få användas för fullföljande av första etappen av om- och nybyggnadsarbetena vid Birgittas sjukhus.

Utskottet.

Av sinnessjukvårdsberedningens undersökning rörande tuberkulos vid statens sinnessjukhus under senare år framgår att patienterna vid dessa sjukhus i betydligt större omfattning än befolkningen i övrigt äro behäftade med tuberkulos ävensom att patienter i stor utsträckning insjukna i denna sjukdom efter intagning på sinnessjukhusen. Det är givet, att de nuvarande vårdförhållandena medföra vissa risker även för personalen vid dessa sjukhus. Utskottet vill med hänsyn härtill tillstyrka de av departementschefen föreslagna åtgärderna för åstadkommande av bättre möjligheter att isolera de tuberkulösa patienterna och bereda dem möjlighet att komma under behandling av tuberkulosspecialist. Såsom departementschefen anfört, bör i detta sammanhang staten jämväl påtaga sig vården av hos landstingens och enskilda sinnesslöanstalter intagna tuberkulösa patienter.

De i propositionen framlagda förslagen om anordnande av särskilda tuberkulosavdelningar för sinnessjuka och sinnesslöa har utskottet funnit ändamålsenliga. Kostnaderna för en paviljong med 120 vårdplatser ha beräknats till 2 000 000 kronor, vilket innebär en genomsnittlig kostnad per vårdplats av cirka 16 700 kronor. Då medelkostnaden per vårdplats vid uppförande av nya vårdpaviljonger vid sinnessjukhus för närvarande torde uppgå till cirka 14 000 kronor, äro kostnaderna för tuberkulospaviljongerna förhållandevis höga. Utskottet, som under hand tagit närmare del av föreliggande ritningar och beräkningar, har emellertid kunnat konstatera, att denna merkostnad väsentligen är orsakad av vissa för ifrågavarande paviljonger speciella förhållanden, såsom krav på visst läge i förhållande till väderstrecken samt behovet av särskilda liggverandor och i förhållande till andra sinnessjukhus mindre rumsenheter. Med hänsyn härtill har utskottet funnit sig böra godtaga de gjorda kostnadsberäkningarna och förslagen beträffande paviljongernas utförande.

Utskottet tillstyrker, att medel anvisas för nästa budgetår för påbörjande av tuberkulosavdelningar vid Ulleråkers och Umedalens sjukhus.

Vad beträffar frågan om den framtida användningen av det av Birgittas sjukhus i Vadstena nu disponerade forna nunneklostret och de i anslutning därtill belägna, sjukhuset tillhöriga byggnaderna, har utskottet i princip intet att erinra mot de i propositionen framlagda förslagen. De närmare villkor och bestämmelser, som komma att gälla för den tänkta upplåtelsen till Birgittastiftelsen, torde få förutsättas komma att i lämpligt sammanhang anmälas för riksdagen.

Kungl. Maj:t har beträffande ombyggnads- och utvidgningsarbetena vid Furunäsets sjukhus föreslagit rätt avsevärda ändringar i det byggnadsprogram, som underställdes 1944 års riksdag. Sålunda har programmet för ombyggnad av huvudbyggnaden omarbetats, varigenom bland annat de olika vårdavdelningarna gjorts betydligt mindre än i det ursprungliga förslaget, varjämte nya ändrings- och ombyggnadsarbeten tillkommit. Genom det nya förslaget har

antalet nya platser minskats i betydande utsträckning. Då den minskning av antalet nya vårdplatser och den avsevärda kostnadsökning, som föranledas av förslaget, beräknas komma att uppvägas av förbättrade vårdmöjligheter, vill utskottet icke motsätta sig den föreslagna omändringen av tidigare uppgjorda planer.

Kostnaderna för renovering av vissa personalbostäder vid Sundby sjukhus ha beräknats till 350 000 kronor, vilket fördelat på de 19 därav berörda lägenheterna innebär en genomsnittlig kostnad per lägenhet av cirka 18 400 kronor. Av föreliggande planer för arbetenas utförande framgår emellertid att en avsevärd del av beloppet avser relativt kostnadskrävande yttre arbeten, främst vatten- och avloppsledningar, vilka äro nödvändiga för att försätta ifrågasvarande bostäder i acceptabelt skick. De egentliga byggnadskostnaderna belöpa sig på i runt tal hälften av det beräknade totalbeloppet. Då det skick, vari byggnaderna befinna sig, synes nödvändigöra en snar upprustning, har utskottet funnit sig böra tillstyrka jämväl Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. besluta,

a) att vid Ulleråkers sjukhus i Uppsala skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras en tuberkulosavdelning för en beräknad kostnad av högst 2 000 000 kronor samt att härför må disponeras 300 000 kronor av de medel, som av riksdagen tidigare anvisats för andra etappen av om- och nybyggnadsarbetena vid sjukhuset;

b) att vid Umedalens sjukhus vid Umeå skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras en tuberkulosavdelning för en beräknad kostnad av högst 2 000 000 kronor;

c) att vid Ulleråkers sjukhus i Uppsala skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras två nya vårdpaviljonger för en beräknad kostnad av högst 3 150 000 kronor samt att härför må disponeras dels de medel å tillhoppa 1 600 000 kronor, som av riksdagen tidigare anvisats för uppförande av en ny vårdpaviljong vid sjukhuset, dels ock 600 000 kronor av de medel, som av riksdagen tidigare anvisats för andra etappen av om- och nybyggnadsarbetena vid sjukhuset;

d) att vid S:ta Gertruds sjukhus i Västervik, Restads sjukhus i Vänersborg och S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg skola utföras arbeten inom ångpanneanläggningarna för en beräknad kostnad av högst 1 350 000 kronor;

II. medgiva, att å investeringsanslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. förefintliga besparingar om tillhoppa 940 000 kronor må disponeras för fullföljande av första etappen av om- och nybyggnadsarbetena vid Birgittas sjukhus i Vadstena;

III. till *Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.* under statens allmänna fastighetsfond anvisa

a) å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 ett investeringsanslag av 528 000 kronor;

b) för budgetåret 1949/50 ett investeringsanslag av 4 990 000 kronor.

Stockholm den 6 maj 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Rickard Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Boman, Mannerskantz, Iwar Anderson, Heiding, Sundelin, Hesselbom och Andréé; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Malmborg i Skövde, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Andersson i Malmö, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Petterson i Degerfors, fröken Elmén, herr Birke, fru Ericsson i Luleå och herr Henriksson.
